

GAZETA LWOWSKA.

We Srode

N^{ro}. 100.

28. Sierpnia 1822.

Wiadomości krajowe.

Uwiedomienie:

C. K. Rządu krajowego.

Przy rozdaniu premiiów za przychów koni i bydła rogatego, dnia 1go z. m. w Żółkwi przedsięwziętem, otrzymały następujące osoby ustanowione nagrody:

a) za przychowek nappiękniejszych żrzebców po stadnikach skarbowych wręczono poddanym Janowi Stand i Jakobowi Klein, tudzież g. h. Plehanowi Szymonowi Rozejowskiemu, każdemu po 20 Cz. Zł.;

b) a za przychowek na piękniejszych klaczek po stadnikach skarbowych poddanym Maciejowi Bruch, Piotrowi Gross, Michałowi Zimmermann i Henrykowi Pummersbach, każdemu nagrody po 6 Cz. Zł., nakoniec

c) za przychowek nappiękniejszych byków otrzymali poddani Jakób Bartoisz, Jan Hada i Jan Bohz w nagrodę każdy po 12 ZR. M. K.

N. Pan przez wzgląd na wieloletnie dobre usługi raczył pierwszego Bukowińskiego Wice-Starostę, Józefa de Lindemann, mianować C. K. Radcą Gubernialnym i Cyркуlnym Starostą.

Z Wiednia dnia 16. Sierpnia. — Jego C. K. Mosć na miejsce dotychczasowego Gubernatora Iliryi Hrabiego Swerts-Sporka mianować raczył Barona de Schmidtburg Prezesa Sądu krajowego w Karyntyi, tudzież Prezydenta Stanów Karyntyjskich.

Kurs Wiedeński z dnia 14go Sierpnia: Obligacyie do Stanu 5 procentowe w M. K. 81 3/8 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. 110 1/2 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821, za 100 ZR. w M. K. — Kurs na Augsburg za 100 Kur. 90 1/2, Br. Uso. — Moneta konwencyjna za 100, 219 7/8. — Akcyie bankowe, jedna po 857 3/10 M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Listy z Nowego Yorku pod d. 9. Lipca zawierały wiadomość, że Boliwar na nowo wielkie niedaleko Quito odniósł zwycięstwo nad Królewskimi wojskami, w powodu tego zwycięstwa Hiszpański Jenerał Morales zastrzelił się z rozpaczą.

Hiszpania.

Naynowsze wiadomości z Madrytu znajdujące się w gazetach Paryskich sięgają do d. 28. Lipca. Uwiedzenia i proskrypcyie były w tęg Stolicy dziennym porządkiem, a przecież stronnictwo Exaltadów wznoszące dzisiaj głowę swoją śmielęy iak niegdys, nie zostało zaspokoione. Trwająca dotąd Depntacyia Stanów podała Królowi przedstawienie, gdzie wskazuje Mu potrzebę oddalenia wielu osób z tego służby. Minister Spraw Zewnętrnych D. Martinez de la Rosa uporczywie żęda uwolnienia; Minister Sprawiedliwosci, P. Gareli, uczynił także ~~o~~ samo i otrzymał pozwolenie oddalenia się. P. Calatrawa wzbrania się cigłe obięć ten Wydział, nowy zaś Minister Woyny, Jenerał Lopez Bannos, nie przybył jeszcze. Co chwila jest oczekiwany, a jego stronnictwo (był, iak wiadomo, iednym z głównych hersztów rewolucyi w roku 1820) spodzięwa się, że utworzy nowe, i iak niedawno żędała milicyia w przedstawieniu ułożoném na placu Konstytucywnym uzupełnie liberalne Ministeryium i nalęgać będzie o nadzwyczajne zwołanie Stanów. Exaltysci wymieniają P. Pando iako Ministra Spraw Zewnętrnych; P. Gasco, byłego Deputowanego Stanów, iako Ministra Sprawiedliwosci, a P. Eguja, Dyrektora dochodów, iako Ministra Skarbu.

Wyrokiem Królewskim z d. 23. Lipca ogłoszono kray, składający siódmy wojenny oddział, w stenie woyny, to jest, prowincyie: Barcelonę, Gironę, Leridę i Tarragonę, które zajmować ma woysko operacyjne w celu woynnym. Dowodzającym Jenerałem woyska tęg mianowano znanego Marszałka polne-

go D. Francesco Espoz y Mine i iak opiéwa wyrok, mając wzgląd »na onegoż wojenne umiętności, tudzież na patającą gorliwość w sprawie swobody.« Obdarzono go nadzwyczajnymi pełnomocnictwami. To postanowienie dowodzi, że istotnie powstają w prowincjach przeciw terażniejszemu systematowi i że bezzasadnymi były owe tylekroć czynione zapewnienia, iakoby już w nich dawno korpusy Rojalistów wyteponieni zostały. Ale także i w Baskijskich prowincjach w Guipuzkoa, Alava, i Biskaja opór przeciw wspomnianemu systematowi codziennie większego nabiera znaczenia. Porty między San Sebastian i Bilbao, szczególnie Bermeo i Lequecitio znajdują się po największą część w rękach Rojalistów. Głównym dowodcą w tych okolicach ma być nieiaki Cabras, niegdyś naczelnik Guerilasów. Konstytucjonista zapewnia, że znany już Pleban Merino miał się znowu z licznym woyskiem pokazać między Burgos i Aranda (de Duero). Orihuela w prowincyi Murcyja znajdowała się w zupełnym powstaniu przeciw Konstytucyi. Jak donoszą listy z Alihantu pod d. 20., nakazano wszystkim woyskom znajdującym się w tej prowincyi wyruszyć przeciw Orihueli.

Wielka Brytania i Irlandyia.

Z Londynu d. 2. Sierpnia. — Podług raportu Kommissyi Parlamentowej, znajduje się w Izbie Niższej 70 członków piastujących urzędy publiczne, i pobierających corocznie pensyi 136,000 funtów szterlingów (5 miliońów 360,000 ZR.) Nadto 19 członków piastuje urzędy honorowe i bierze pensyie dożywotnie, tak dalece, że dodawszy do tego 20 Officerów morskich i lądowych, którzy także mają miejsce i głos w Izbie Niższej, 109 członków teyże sprzyja Rządowi.

Składki na ubogich Irlandczyków wynoszą już 250,000 funtów szterlingów (2,500,000 ZR.), a oprócz tego odbiera komitet suknie i inne do potrzeb służące sprzęty.

Walter Fitzmaurice, czyli tak zwany Kapitan Rock, który dobrowolnie stawił się przed sądem w Limerick, słuchany był po raz pierwszy d. 25. z. m.; był porządnie ubrany w fraku i surducie, obie ręce trzymał w kieszeniach od spodni, i okazywał największą powagę.

Okręt Malwina pod obroną Angielskiego Konzula zostający przytłynął do Patras prowadząc ze sobą żywność dla Turków. Z tad

bezpośrednio udał się okręt do Konstantynopola z 500 beczkami prochu.

Z Londynu d. 6. Sierpnia. — Król Jmć zamknął dnia dzisiejszego posiedzenia tegorocznego Parlamentu mową następującą:

»Mości Panowie i Lordowie! Nie mogę WWPanów uwolnić od Ich obowiązków Parlamentowych, bez zapewnienia Ich, iak wielce umiem to cenić, żeście tyle uwagi poświęcili o wym rozlicznym i ważnym przedmiotom, które Wam podczas tego długiego i pracowitego posiedzenia przełożone były. Odbieram cięgle najmocniejsze zaręczenia od Mocarstw zagranicznych o ich przyjaznym sposobie myślenia dla kraiu naszego i mniemam z wewnętrzną pewnością, że kroki do uchylenia zaszytych między Dworem Petersburskim a Portą Otomańską nieporozumień, przedsięwzięte, tak dalece już posunięte zostały, iż mamy najlepsze widoki do utrzymania w Europie pokoiu.«

»Mości Panowie Izby Niższej! Dziękuję WWPanom za summy pieniężne, na któreście Mi zezwolili ku potrzebom roku terażniejszego, oraz za mądre korzystanie z pierwszej sposobności do zniżenia procentów w iednej części długu Narodowego bez najmniejszego przy tym naruszenia wiary i wierności Parlamentu. Nader miło Mi iest, iżeście byli w stanie, temi i innymi sposobami, ulżyć nieco ciężaru Mojemu Ludowi.«

»Mości Panowie i Lordowie! Głód panujący od kilku miesięcy w większej części Irlandyi, naybardziej z powodu nierodzajów pochodzący, głęboko dotknął Moie serce. Pochwalam nayszczerzy srodki, których użyłiscie ku pomocy cierpiących i które za dobrowolnym i szlachetnym przyłożeniem się Ludu Moiego, przyczyniły się istotnie do ulżenia, uciskających niedzy. Dowiedziałem się z radością, iż usiłowania Wasze godnie ocenione zostały w Irlandyi i przekonany iestem, iż ta życzliwość, której dowody złożyłiscie przy wydarzeniu mniejszem w sposób tak szaczątny, zbliży nas istotnie do celu, którego osiągnąć oddawna tak usilnie pragnętem, mianowicie do ustalenia związków między wszystkimi częściami Panstwa Moiego i połączenia węzłem miłości braterskiej wszystkich poddanych Moich iakiegobądźkolwiek stanu i stopnia.«

Lud przyjmował tak idącego na Parlament iak i powracającego Króla z najwyższymi oznakami radości i przywiązania.

Francyja.

Z Paryża d. 3. Sierpnia. — Trzy bataliiony 10 pułku liniowego, które należały do osady Paryskiej, zostały posłane do Belfortu

Posiedzenie w Izbie Deputowanych d. 1. b. m. było burzliwsze niż kiedyindziej, ledwo nie przyszło do czynnych obelg. Z powodu budżetu Ministerstwa skarbu i z powodu 2 milionów przeznaczonych na pensye Izby Parów, Pan Constant powiedział: że pensye są zapłatami, które czynią Parów zawistemi od korony: że Izba Parów powinna być niepodległa zwłaszcza w czasie, kiedy ma tworzyć Sąd Parów, i kiedy Ajenci Rządowi potworzyli obelgi i spiski, dla uczynienia niewinnych występniemi. Tu zawołał P. Reveillere: Spiskowi są na mównicy! To było hasłem do zaburzenia. Deputowani wymienieni w akcie oskarżenia Prokuratora w Poitiers, żądali natychmiast dla ich i dla Izby honoru, ażeby postępowanie ich ściśle było badane. Inni wołali: Nikt nie odważy się przedsięwziąć tego śledztwa. Prezes został zagłuszony. Ledwo z wielką trudnością potrafił Minister Skarbu wytłumaczyć tę rzecz. Na co (rzekł) przydałoby się w tym miejscu śledztwo? Rzecz cała jest przed Sądem, czy wzmiankowani Deputowani są winni lub nie. Ich wina lub niewinność musi się wyjaśnić, ale w tym miejscu i w tym czasie rozbierać tę rzecz byłoby nie stosownie i nadaremnie. Prawa strona żądała zamknięcia posiedzeniu, ale lewa nie chciała głosować i wyszła z ławek wśród głośnych pogrożeń i mocnego poruszenia.

Wczoraj mało członków z lewej strony było na posiedzeniu.

W czasie bezprzykładnego zaburzenia dnia 1., Pan Perrier zawołał między innemi: albo jesteście buntownikami, lub ci, co nas oskarżają, są oszczercy. Izba powinna to rozstrzygnąć. Pan Constant oświadczył: Przykro mi jest, ale w obecnym położeniu rzeczy, dopóty maszę Pana Reveillere uważać za oszczercę, dopóki nie dowiedziemi, że jestem buntownikiem. Pan Reveillere rzekł: że Izba sądzić powinna o tem, czyli on jest buntownikiem lub nie. Jenerał Foy żądał, aby roztrząśnienie tego nastąpiło niezwłocznie przed Izbą. P. Girardin oświadczył, że Prokurator w Poitiers, akt swój okazał wprzód Ministrom, którzy zgodzili się na te kłamstwa, które zatem nie są dziełem Prokuratora. Z tego powodu Prezes przywołał go do porządku, ale ten odpowiedział: Przywołał W Pan do porządku oszczercę Reveillera, który tak iakiego stronnictwo może mówić, co mu się podoba, a nikt mu milczeć nie każe. — Pan Royer Collard wznosił oczy i ręce do nieba i zawołał: Biedna Francyo, iakież cię los czeka! Akt oskarżenia przed Sądem w Poitiers,

tyczący się processu Bertona rawiiera w Monitorze 18 kolumn.— Liczba oskarżonych wynosi 56. Akt oskarżenia tak się zaczyna: »Spisek mający na celu obalenie rządu Królewskiego, zapalenie obywateli do wzięcia się do broni przeciwko władzy Królewskiej, wzniecenie wojny domowej, opanowanie miast i twierdz Państwa, wybuchnął w zeszłym miesiącu Lutym w Departamencie Sevres, Maine i Ligeru. Główne punkta były Saumur, Thouars i Pathenay. Głową spisku był Jenerał Berton, a jego głównemi pomocnikami byli członkowie tajnego towarzystwa, zowiącego się Rycerzami wolności, albo Carbonari, a których celem było obalenie obecnego rządu. Już od dawna przez tajemne schadzki na kawiarniach w Saumur i w Pathenay rozszerzył się spisek, a gdy już zdawał się dojsz do dojrzałości, kazano Jenerałowi Berton przybyć do Saumur. Ten udał się drogą do Brest i Rennes. W Brest umówił się z Pułkownikiem Alix, jedynym z tamecznych naczelników spisku. Chyrurg Grandmenil przywiózł go własnym powozem z Rennes do Saumur, gdzie przybył z nim tamże d. 18. lub 19. Lutego. Tam miał Berton wiele schadzek z spiskowemi. Dnia 21. Lutego udał się do Thouars, gdzie porozumił się także z Officere Pombas będącym na powowie żołdu i dowodzącym tamieczną gwardyją narodową, i z niejakim Moreau, który tamże z Pathenay przybył. Spisek wybuchnął dnia 24. Lutego. Thouars i Pathenay zostały obsadzone, a żandarmeryja została uwięzioną i niezdolną działać. Napaść na Saumur nie udała się. (Dalsze wypadki są wiadome, i dla tego to tylko umiściemy, co akt oskarżenia zawiera w sobie nowego). W Thouars przy okrzykach: »Niech żyje wolność! Niech żyje naród!« rozgłoszono wiadomość, iż rząd Królewski został w Paryżu obalony, iż rząd tymczasowy został zaprowadzony, że Panowie Foy, d'Argenson, Karatry, Lafayette i Constant byli jego członkami, i że w całej Francyi w jedynymże czasie podobne kroki przedsięwzięte. Berton nazwał się Jenerałem dowodzącym wojskiem Zachodniem, zostającem pod dowództwem Jenerała Lafayette, iako naczelnego wodza wojska Francuzkiego. Mówił także, że Jenerał Demarçay, był członkiem rządu, że Constant pisal do niego, aby Saumur opanował, i że skoro miejsce to w rękę jego będzie, natychmiast z Paryża przybędą mu na pomoc. (Dalej opisany jest niepomysłny napad na Saumur). Musiano uciekać i rozpraszać się. (Dokończenie nastąpi.)

P r u s s y.

Król Jęgomosć nakazał w Poznaniu urzędzenie szpitala i klasztoru Panien miłosiernych, tak zwanych Sióstr szarych. Te pobożne, prawdziwym duchem religii natchnione Siostry zatrudniają się pielęgnowaniem chorych obojczy pćci i pełnią przepisy ich założyciela Śgo. Wincentego de Paulo i wdowy Marillac le Gras. Na utrzymanie tego zakładu wyznaczyl N. Pan majątki 4 klasztorów Poznańskich, to iest: Terezianek, Karmelitów-Klarysek i zakonnice St. Katarzyny, naka, zał oraz, aby owe klasztory zniesionemi zostały.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 20. Sierpnia. — Dnia wczorayszego przybyła do Zamku część ekwipażu podróznego Jego Cesarsko - Królewskiego Mości, wkrótce więc Najjaśniejszy Monarcha raczy zaszczycić obecnością swoją Stolicę Polski, która z niecierpliwością pragnie oglądać uchochanego Króla swojego.

T u r c y i a.

Dostrzegacz Austriacki donosi:

»Z Korfu odebraliśmy wiadomości z d. 24. 27. i 29. Lipca, które donoszą o następujących nowinach:

»Dnia 6. t. m. nderzył Basza Arty w mieyscu zwanem Placca na woysko, któremu dowodził Kapitan Marco Bozzari i dwaj Grecy wodzowie z nim potączeni, Isko i Taskir mający z sobą 3,500 ludzi. Po żywéy utarczce, w którą utrata z obu stron była równą, pod Baszą konia ubito i zabrano mu bagaże, cofnęli się powstancy pśpiesznie nazad w góry na mocne stanowisko Petta, o mil dwie od Arty. Zaiecie mieysca Placca postawiło Baszę w stanie dostania się bez przeszkody do Arty, gdzie mógł przygotowywać się do dalszych operacy. Powstancy powystawiali przy Petta wiele szanców i utworzyli dwa obozy, z których jeden nazywa się Helleńskim a drugi Filellenskim. W ostatnim było wiele Niemców i innych ochotników pod dowództwem Jenerala Normanna, z dwoma działami i wojennymi bagażami.«

»Dnia 16. t. m. atakowali Turcy w trzech oddziałach obadwa obozy. Długo z zaciętością broniono szanców i Turcy wiele szkody uciępieli. W krótce atoli z taką przemocą natarli Albańczykowie, że wszelki opór ustał. Im an Aga, młody wodzy Albański z dobrej pochodzący rodziny, sam jeden ze swoim oddzia-

łem zdobył 7 redut, ale raniony śmiertelnie umarł nazajutrz w Arcie.«

»Pierwszy swój atak zwrócili Turcy na Filellenów. Po walecznéy ale nadaremney obronie swojego stanowiska w godzinie zniesieni zostali po naywiększey części; niemal ze siedemdziesięcioma uratował się Jenerał Normann i Podpułkownik Lubernati w góry Kombockie; resztę uwięziono, zaprowadzono do Arty i potracono na różnych mieyscach miasta.«

»D. 18. wkroczyli Albańczykowie do Arty z wieloma łupami i licznemi godłami zwycięstwa. Między ostatniemi rozpoznawano nie małą liczbę Europejskich dekoracyj. W bagażach Filellenów znajdował się także paszport Jenerala Normanna, dany mu d. 8. Grudnia 1821 od wydziału »Przyaciół Greków« w Stulgardzie i nie mało innych świadectw ile w dawniejszych woynach poczynili chwalebnych usług współczłonkowie téy małej legii.«

»Ta powieść poprzednicza utworem iest pióra iednego naoczego świadka, a co więcej Niemca, optakującego los swoich nieszczęśliwych współbraui z owém uczuciem, iakie w podobnych zdarzeniach bywa płodem oświeconego umysłu.«

»Pó utarczce z d. 16., którą Turcy poczynał za stanowcze zwycięstwo, chociaż przed nią nie ukończyła się jeszcze woyna w Albanii, osadzili Albańczykowie nader ważne stanowisko. Petti Bozzari i Jenerał Normann (Gubernati miał zginąć w czasie ucieczki) ukryli się ze szczątkami swojego rozpierchnionego woyska do niedostępnych pieczar góry Macronora.«

»Turcy d. 18. atakowali znowu inne stanowisko powstańców w bliskości Suli, lecz odpędzeni zostali ze znaczną stratą.«

»Syn Colocotroniego i znany Kapitan Logo dowodzili w obozie powstańców, każdy z osobna 800 ludzmi. Pierwszy na rozkaz oca swojego poróżnionego z Grekami, oddalił się z ich obozu jeszcze przed bitwą pod Pettą, a Logo odłączył się od Greków zaraz po pierwszey utarczce.«

»Tymczasem Churschid Basza odbywał dalej z liczném woyskiem pochód do Zeionu, przebył Termopyle i Liwadyją i iak zapewniaią zajął inż zamek Ateński, który przed kilkoma niedzielami kapitulował. Po dług wiadomości właśnie otrzymanych miał iak obsadzić Korynth, w czém go wspierał znany my Odysensz odpadły niedawno od Greków.«